

**Anvisningar för examensarbete på magisternivå inom
huvudområdet omvårdnad, 15 hp**

Innehåll

Introduktion till examensarbetet	3
Huvudområdet omvårdnad	3
Specialistsjuksköterskans kompetensområde	3
Examensarbetets genomförande	4
Planeringsfas.....	4
Empirisk fas.....	5
Analytisk fas.....	5
Rapporteringsfas.....	5
Examensarbetets struktur.....	5
Inledning.....	5
Bakgrund	5
Problemformulering	6
Syfte	6
Metod	6
Resultat	6
Diskussion	7
Referenser.....	8
Bilagor.....	8
Examensarbetets språk och layout.....	9
Handledning och seminarier	10
Handläggning av examensarbete inför examination	10
Kriterier för godkänt examensarbete på magisternivå	11
Enskilda författarnas bidrag.....	12
Betyg.....	12
Riktlinjer för opponent- och respondentskap	13

Bilagor

- I Mall på uppsatsens layout
- II Den enskilda författarens bidrag till examensarbetet

Introduktion till examensarbetet

Examensarbetet följer högskolelagen som bland annat anger att studenten skall tillägna sig ett vetenskapligt förhållningssätt vilket innefattar förmåga till självständig och kritisk bedömning, förmåga att självständigt lösa problem, förmåga att följa kunskapsutvecklingen samt förmåga till kunskapsutbyte på vetenskaplig nivå (Högskolelag (1992:1434) 8 §). Det självständiga arbetet omfattar 15 högskolepoäng. Syftet med examensarbetet är att studenten når en fördjupning i såväl huvudområde som vetenskapliga metoder och forskningsetik. I examensarbetet ingår att planera, genomföra och skriftligt rapportera examensarbetet samt att försvara det vid ett seminarium. I processen ingår även att kritiskt granska och diskutera innehåll och metod i ett annat examensarbete. Examensarbetet är således en fördjupning inom huvudområdet och det problemområde som väljs skall vara giltigt för huvudområdet och specialistsjuksköterskans kompetensområde. Val av problemområde, problemformulering och syfte utgör centrala delar i examensarbetet. Examensarbetet kan genomföras som en uppsats (på svenska) eller en vetenskaplig artikel (på engelska).

Huvudområdet omvårdnad

Examen ges inom huvudområdet omvårdnad. Inom omvårdnad utvecklas kunskap om hälsa och ohälsa, hur välbefinnande kan främjas, ett gott liv trots sjukdom eller funktionshinder och om fridfull och värdig död. Centrala begrepp inom omvårdnad är: människa, hälsa och ohälsa, miljö och omvårdnadsaktiviteter/handlingar. Omvårdnaden omfattar människan i hela livscykeln och utövas från ett individ-, närstående-, vårdare och samhällsperspektiv. Omvårdnaden bygger på kunskap, relationen och det mänskliga mötet, vilket på ett tydligt sätt skall präglas av en helhetssyn liksom ett vetenskapligt och etiskt förhållningssätt. Medicinsk vetenskap, humaniora, pedagogik och samhällsvetenskap utgör stödmännen till huvudområdet omvårdnad.

Specialistsjuksköterskans kompetensområde

omfattar att:

- fördjupa kunskaper om evidens, forskningsmetoder och utvärderingsinstrument
- ansvara för att identifiera områden som behöver förbättras
- säkerställa god kvalitet i omvårdnaden
- se till vårdens säkerhet
- göra bedömningar utifrån samhälleliga och etiska aspekter
- ha insikt om den vetenskapliga kunskapens roll i vården

(Vårdförbundet, 2014)

- **Distriktssköterska** med *inriktning Folkhälsa* 75hp

- **Distriktssköterska** med *inriktning Avancerad vård i hemmet* 75hp
 - **Psykiatrisk vård.** 60hp
-

Examensarbetets genomförande

Examensarbetet genomförs i huvudsak som en empirisk studie, vilket innebär att data i form av intervjuer, enkäter eller observationer samlas in och bearbetas inom området för respektive specialistutbildning.

Examensarbetet är ett vetenskapligt arbete som kan beskrivas som forskningsprocess med en logisk arbetsgång indelat i tydliga faser (Se Polit & Beck, 2012):

- Planeringsfas
- Empirisk fas
- Analytisk fas
- Rapporteringsfas

Planeringsfas

Steg 1

- Identifiera och avgränsa problemområdet
- Formulera syftet som ska anknyta till uppsatsens ämnesområde d.v.s. OMVÅRD-NAD med inriktning mot respektive specialistutbildning
- Syftet ska vara befogat att undersöka
- Syftet ska vara rimligt att besvara
- Syftet ska kunna besvaras med hjälp av vetenskapliga analysmetoder
- Syftet ska vara etiskt försvarbart att undersöka

Steg 2

- Litteraturgenomgång
- Definition av nyckelbegrepp
- Fastställande av syftet

Steg 3

- Val av studiedesign

Steg 4

- Val av population
- Val av urvalsstrategi

Steg 5

- Val av undersökningsmetod

Steg 6

- Information och inhämtande av tillstånd.
-

Empirisk fas

- Urvalet rekryteras
- Data samlas in
- Data förbereds för analys

Analytisk fas

- Insamlad data bearbetas med hjälp av vald analysmetod

Rapporteringsfas

- Inledning
- Bakgrund
- Metod
- Diskussion

De arbete som genomförts som en vetenskaplig artikel, följd den aktuella tidskriftens anvisningar.

Examensarbetets struktur Bilaga I

Försättsblad Abstract populärvetenskaplig sammanfattning Innehåll:

Innehållsförteckningen skall återfinnas på sidan två (onummerad). Den ska endast redovisa tre rubriknivåer (för utformningen se exempel i dessa anvisningar). Samtliga bilagor ska förtecknas här.

Under följande avsnitt beskrivs vad som ska ingå under olika rubriker i examensarbetet:

Inledning

- Beskriv problemet övergripande, exempelvis utifrån ett samhällsperspektiv.
- Tydliggör varför problemet är angeläget att studera och på vilket sätt det är relevant för huvudområdet omvårdnad med inriktning mot respektive specialistutbildning .

Bakgrund

- Syftets bärande begrepp ska definieras och problematiseras.
- Börja med att slå fast problemet som sedan återkommer mer stringent i syftet.

- Beskriv de områden/problem som är relevanta med tanke på syftet. Presentera dessa som enskilda stycken i logisk ordning.
- Beskriv omvårdnadsteoretiska och andra relevanta teoretiska perspektiv.
- Litteraturgenomgång av aktuell forskning i form av primärkällor krävs.

Exempel på hur ett enskilt avsnitt i bakgrunden kan byggas upp:

- Inled med problematiken för det aktuella avsnittet.
- Argumentera med stöd från andras forskningsresultat och teori/er varför detta är ett problem. För att ytterligare stärka problemet kan andra metod/er och urval belysas. Vilket område saknas? Finns stöd för eller emot?
- Avsluta med en ”sammanfattning” som pekar mot syftet

Problemformulering

Det valda problemområdet avgränsas och tydliggörs i en problemformulering vilken preciserar vad studien kommer att behandla i en kort sammanhängande text (bör inte vara mer än en halv sida). Vilken kunskap finns, vad saknas och vad behövs? I problemformuleringen motiveras varför problemområdet är viktigt att studera och hur problemet hör samman med omvårdnad inriktat mot respektive specialistområde. Vanligtvis anges inga referenser. Problemformuleringen mynnar ut i examensarbetets syfte.

Syfte

Syfte och eventuella frågeställningar anges tydligt och ska vara logiskt kopplad till övriga delar av examensarbetet.

Metod

Beskriv och motivera den valda metoden med stöd av referenser i samtliga avsnitt.

- *Design*; kunskapsteoretiska och metodologiska utgångspunkter för studiens ansats och planering ska beskrivas, motiveras och förankras i metodlitteratur.
- *Kontext*; sammanhanget som omger det problem som skall studeras beskrivs.
- *Urval*, beskriv typ av urval, urvalsförfarande antal deltagare, kön, ålder utifrån vad som valdes (inklusionskriterier) samt valdes bort (exklusionskriterier).
- *Datainsamling*; beskriv vald metod samt genomförande.
- *Dataanalys*; beskriv vald metod steg för steg, vad som kännetecknar metoden och hur den tillämpas i uppsatsen (gärna i form av figur).
- *Etik*; referera till Codex regler och riktlinjer för forskning.

Resultat

- Presenteras tydligt, överskådligt och neutralt (icke värderande).
- Ska svara mot examensarbetets syfte och eventuella frågeställningar.
- Kan åskådliggöras med tabell och/eller figurer.

Diskussion

Omfattar metod- samt resultatdiskussion. Diskussionen ska vara saklig, konsekvent och trovärdig. I diskussionen gör du egna reflektioner och analytiska utvecklingar.

Metoddiskussion

Kritisk diskussion kring styrkor och svagheter med vald metod och underbyggd med relevanta referenser

- Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet (gäller kvantitativ metod).
- Graden av trovärdighet (trustworthiness) i form av giltighet (credibility), överförbarhet (transferability) och tillförlitlighet (dependability) (gäller kvalitativ metod).
- Tillämpning av forskningsetiska principer och de egna etiska ställningstagandena.

Resultatdiskussion

- Utifrån syftet och eventuella frågeställningar, utan att upprepa resultaten, sätts resultatet samman i ett tolkande sammanhang.

Exempel på hur ett diskussionsavsnitt kan byggas upp:

- Utgå från resultatet och inled med en tolkning alternativt, ett påstående.
- Argumentera för och eventuellt emot tolkningen.
- Koppla till referenser (eventuellt från bakgrunden och nya) som stöder eller eventuellt talar emot.
- Tolka resultatets kliniska betydelse.
- Diskutera hur resultatet förstås teoretiskt och koppla till omvårdnad och teori/er där så är lämpligt.
- Diskutera de 3-4 viktigaste resultaten i enskilda stycken. De olika avsnitten ska ha en sammanhängande struktur

Slutsats

- En sammanhållen slutsats som kan dras från studiens resultat. (Resultatet ska inte sammanfattas).

Kliniska implikationer

- Sammanställ den kliniska betydelsen av resultatet för omvårdnad och specialist-sjuksköterskans kompetensområde samt hur studien kan bidra till kvalitetsutveckling av omvårdnadsarbetet ur ett individ-, grupp- och/eller samhällsperspektiv.

Förslag till fortsatt kunskapsutveckling inom specialistsjuksköterskans kompetensområde

-
- Sammanställ behovet av studier för ytterligare kunskap och kunskapsutveckling inom professionen.

Referenser

Referenser ska skrivas enligt det vedertagna referenssystemet exempel American Psychological Association documentation style (APA),

se länken <http://www.wisc.edu/writing/Handbook/DocAPA.html>

Bilagor

Bilagor numreras högst upp i höger hörn med romerska siffror (I), inga sidhänvisningar.

Examensarbetets språk och layout

Språk

Examensarbetet ska vara skrivet antingen på svenska, eller engelska och vara korrekt, koncist, nyanserat och med vetenskaplig stringens (Akribi). Presens används i inledning, bakgrund, diskussion, slutsatser, praktiska implikationer samt förslag till fortsatt kunskapsutveckling inom specialistsjuksköterskans kompetensområde. Imperfekt används i abstract, metod och resultat.

Referenshantering

I examensarbetet måste det finnas korrekta referenser till vetenskapliga publikationer, lagar, författningar och rapporter. Använd Urkunds [Plagiathandbok](#) för att säkerställa att källmaterial hanteras på ett korrekt sätt. Illustrationer som hämtas från publicerad artikel, avhandling, bok eller publikation på Internet faller under bestämmelser för upphovsrätt och ska hanteras därefter.

Rubrik och teckenstorlek

För att tydliggöra strukturen används olika rubriknivåer i texten. Rubriker vänsterställs och skrivs med inledande versal. Teckenstorleken ska vara konsekvent för respektive rubriknivå genom hela examensarbetet. Innehållsförteckningen (Innehåll) har tre rubriknivåer.

Färdigt examensarbete skrivs i ett Worddokument med enkelt radavstånd, Times New Roman, 12 pt. Rubrik 1; fet 16 pt, rubrik 2; fet 14 och rubrik 3; fet 12 pt. Sidnumreringen centreras längst ner på sidan och startar från sidan 1 med Inledningen.

Under handledningsfasen och i seminarieversionen kan Worddokumentet ha 1,5 raders radavstånd för att ge plats för handledarens och examinatorns skriftliga kommentarer.

Handledning och seminarier

Att skriva ett examensarbete kräver regelbunden handledning under hela processen och är obligatorisk. Handledningen sker enligt överenskommelse med respektive handledare under kursens gång. Studenten ansvarar för att kontakta sin handledare och för att upprätta en tidsplan för examensarbetets genomförande. Inom ramen för kursen ingår två metodseminarier där det egna, samt andras pågående arbeten granskas och diskuteras. Under det första seminariet fokuseras valt problemområde, syftet med studien, preliminär bakgrund och metod. Vid det andra seminariet fokuseras på preliminärt resultat och diskussion beroende av var i processen studenten befinner sig. Särskilt schema för aktuella seminariegrupper presenteras på Disco.

Före inlämning av examensarbetet gör handledaren en bedömning av examensarbetet och meddelar examinator uppsatsens status. Kursen examineras vid ett Examinationsseminarium, då studenten/-erna självständigt ska försvara det egna examensarbetet (respondera) och kritiskt granska ett annat examensarbete (opponera).

Handläggning av examensarbete inför examination

Kursen examineras vid ett ordinarie examinationsseminarium inom kursens ram, samt ett ytterligare tillfälle ges. Examensarbetet skickas via Urkund två veckor före planerat examinationstillfälle till administrativt utsedd lärare, som planerar examinationsseminarierna. På försättsbladet till seminarieupplagan anges att denna version är en SEMINARIEUPPLAGA. En bilaga (se bilaga II) skall vara med där den enskilda författarens bidrag till examensarbetet skall redovisas som enbart ska ingå i seminarieupplagan av examensarbetet

Seminarieupplagan läggs ut av studenten/-erna, när schema för examinationsseminariet finns utlagt på DisCo i: *Examinationsseminarier, Ht15-Vt16, examensarbete omvårdnad magisternivå*. Vid underkänt läs riktlinjer för examination <http://www.student.hv.se/Media/Get/14407/riktlinje-for-examination-pa-grundlaggande-och-avancerad-niva-vid-hogskolan-vast.pdf>.

Kriterier för godkänt examensarbete på magisternivå

Titel och Abstract

- Titeln speglar innehållet i arbetet.
- Abstract är skrivet på engelska och innehåller bakgrund, syfte, metod och huvudsakligt resultat, samt konklusion.
- Adekvata nyckelord används.

Inledning och Bakgrund

- Problemområdet är tydligt presenterat i inledningen av examensarbetet.
- Problemområdet faller inom specialistområdet och kunskapen kan bidra till utveckling av vårdandet.
- Problemområdet är relaterat till sammanhang/kontext.
- Problemet problematiseras i en tydlig anknytning till ett vårdvetenskapligt/omvårdnadsperspektiv och i relation till tidigare forskning. Varför problemet ska studeras ska motiveras och framkomma tydligt.
- Bärande begrepp är tydligt definierade och beskrivna.

Problemformulering och syfte

- Problemformuleringen är tydligt avgränsad i relation till tidigare forskning och är väl motiverad.
- Problemformuleringen leder fram till ett avgränsat och tydligt formulerat syfte och eventuella frågeställningar.

Metodologi, metod och genomförande av studien

- Kunskapsteoretiska och metodologiska utgångspunkter för studiens ansats och planering är beskrivna, motiverade och förankrade i lämplig metodlitteratur.
- Metodvalet är relevant för besvarandet av syftet.
- Metodvalet är tydligt beskrivet och motiverat.
- Tillämpningen av metoden beträffande urval, datainsamling, analys, samt övriga ställningstaganden är beskrivna.
- Forskningsetiska ställningstaganden och tillämpningen av de forskningsetiska principerna i genomförandet är beskrivna.

Resultatredovisning

- Resultaten svarar på syftet.
- Resultatredovisningen stämmer överens med vald metod, är väl strukturerad, är logiskt och sakligt presenterad.
- Eventuella figurer och tabeller åskådliggör resultatet på ett tydligt sätt.

Diskussion, argumentation och slutsatser

- Diskussionen omfattar metod och resultat.
- Styrkor och svagheter i genomförandet av arbetet och användningen av metoden beskrivs och innefattar reflektion över tillämpningen av forskningsetiska principer. Trovärdighet/tillförlitlighet, reliabilitet/validitet, av studien, samt över-/underskattning av resultat, samt resultatens överförbarhet diskuteras.
- Resultatet värderas kritiskt och de viktigaste resultaten diskuteras utifrån relevant forskning och teoretiska perspektiv.

- Argumentationen är relevant och konsekvent.
- Slutsatser är relevanta utifrån resultaten.
- ~~Kliniska implikationer beskrivs.~~
- Behovet av ytterligare kunskap och kunskapsutveckling inom professionen

Formalia

- Arbetet är självständigt och väl genomfört,
- Arbetet har en röd tråd och logisk struktur med en vetenskaplig stringens.
- Arbetet har en balans i omfång av bakgrund – resultat – diskussion.
- Arbetet följer uppsatta formalia, alternativt anvisningar för en vetenskaplig tidskrift.
- Rubriker och innehåll stämmer överens.
- I huvudsak används primärkällor.
- Källor och källhänvisningar är korrekt och konsekvent redovisade enligt valt referenshanteringssystem
- De valda referenserna är relevanta, balanserade till omfattning, bredd och djup.
- Adekvat användning av citat.
- Språket är korrekt, koncist och texten är lättläst.
- En populärvetenskaplig sammanfattning på svenska med ingress, sammanfattning av innehåll och huvudbudskap .

Enskilda författarnas bidrag

Till seminarieupplagan av examensarbetet som lämnas in för bedömning i samband med examinationsseminariet biläggs ifylld blankett med de enskilda författarnas bidrag till examensarbetet (se Bilaga II).

Betyg

Revideringar av examensarbetet ska vara inlämnade inom tre veckor efter examinationsseminariet. Därefter görs ny bedömning av examensarbetet. Betyg på hel kurs sätts efter att examensarbete, opponent- och respondentskap är godkända. I de fall examensarbetet underkänns, har studenten rätt till ytterligare en examination inom kursens ram vilket sker enligt överenskommelse med examinator. Om såväl examensarbete som respondentskap underkänns vid examinationsseminariet, ska studenten försvara sitt examensarbete vid ett nytt examinationsseminarium. Om opponentskapet underkänns ska studenten opponera vid ett nytt examinationsseminarium. Underkänns examensarbetet även vid det andra examinationsseminariet ska studenten omregistreras på ny kurs.

Publicering av uppsats

Slutversionen av examensarbete som lämnas in för betygssättning och arkivering ska inlämnas i digital form (MSWord eller PDF). Examinatorn rapporterar elektroniskt det godkända examensarbetet och betygsunderlaget till Studentcentrum. Alla examensarbeten registreras i DiVA men för att arbetet ska publiceras i sin helhet krävs att examensarbetet är godkänt av examinator . Godkännande till publicering ges genom att samtliga författare undertecknar blankett som finns att hämta på Biblioteket

<http://www.bibliotek.hv.se/Media/Get/15932/Publiceringsgodk3a4nnande20DiVA.pdf>

Riktlinjer för opponent- och respondentskap

Opponentskapet innebär att kritiskt granska och värdera ett examensarbete. Målet är en *konstruktiv dialog mellan granskare (opponenter) och författare (respondenter)*. Opponenterna ansvarar för att granskningen följer nedanstående struktur samt att tiden disponeras på ett lämpligt sätt. Den sammanlagda tiden för sammanfattning och dialogen mellan opponenter och respondenter är 45 minuter och hela seminariet är 60 minuter. Därefter sker enskild diskussion mellan examensarbetets författare, examinator och handledare.

- Opponenterna ger respondenterna tillfälle att framföra eventuella korrigeringar.
- Opponenterna sammanfattar examensarbetet (ca 10 minuter) med hjälp av PowerPoint.
- Respondenterna ges möjlighet att komplettera opponenternas sammanfattning.
- Den följande diskussionen sker i form av en konstruktiv men kritisk dialog mellan opponent och respondent. Diskussionen ska fokusera examensarbetets innehåll (helhet), vetenskaplig metod och resultat. Nedan följer utgångspunkter för opponenternas granskning av examensarbetet:
 - Examensarbetets förtjänster.
 - Hur är problemet förankrat i bakgrunden.
 - Bakgrundens relevans (redovisas omvårdnadsteoretisk förankring, övriga teorier och tidigare forskning).
 - Metoden i relation till problem.
 - Metodens relevans.
 - Användning av metod.
 - Svarar resultatet på syftet.
 - Presenteras resultatet på ett begripligt och överskådligt sätt.
 - Resultatets trovärdighet/validitet.
 - Hantering av formalia (titel, disposition, språkbehandling, referenshantering osv.).
- Tid för avslutande diskussion 15 minuter.

Respondentskap

- Opponenters argument bemöts med vetenskaplig argumentation
- Ett vetenskapligt, kritiskt förhållningssätt präglar diskussionen
- Ställningstagande och val i arbetets olika delar skall kunna diskuteras och försvaras.
- Respondenterna (när två studenter samarbetar) bidrar i lika omfattning i respondentskapet.

En beskrivande titel är ibland så här lång, ibland kortare

- Eventuell undertitel

Författare A Författare B

Inför examinationsseminariet ska detta försättsblad förses med texten

SEMINARIEUPPLAGA

vilket ska vara borttaget på slutversionen av examensarbetet

**Examensarbete i omvårdnad på avancerad nivå
Specialistsjuksköterskeprogrammet
Institutionen för Hälsovetenskap
XXterminen 20XX**

Abstract (sammanfattning) kommer direkt efter försättsbladet och numreras inte. Abstract skrivs när examensarbetet är klart och ska ge en beskrivning av arbetets bakgrund, syfte, metod, väsentliga resultat och slutsatser med maximalt 250 ord. Abstract ska skrivas på *korrekt* engelska. Fem nyckelord (keywords) ska anges i alfabetisk ordning på engelska. Titeln ska översättas till engelska och skrivas under den svenska titeln på abstractbladet. En populärvetenskaplig sammanfattning på svenska sk press release på 100 ord

Examensarbetets titel (anges på svenska och engelska)

Författare	NN NN
Handledare	NN
Examinator	NN
Institution	Högskolan Väst, Institutionen för Hälsovetenskap
Arbetets art	Examensarbete i xx, 15 hp
Program/kurs	Specialistsjuksköterskeprogrammet, xx hp inriktning xx
Termin/år	VT/HT 20XX
Antal sidor	XX (exklusive försättsblad, innehåll, referenser och bilagor)

Här skrivs en sammanfattning av examensarbetet på engelska. Abstract kan struktureras utifrån nedanstående rubriker. Rubrikerna behöver inte vara med i texten. De utgör snarare en struktur för innehållet.

Background

Aim

Method

Results

Conclusion

Keywords

Populärvetenskaplig sammanfattning på max 400 ord. Inled med en kort ingress på 2-4 rader som sammanfattar innehållet och dess huvudbudskap. Använd ett enkelt och rakt språk.

Detta är baksidan på examensarbetet

*Obligatorisk bilaga som **enbart** ska ingå i seminarieupplagan av examensarbetet*

Den enskilda författarens bidrag till examensarbetet

Kurs: Examensarbete i xx inriktning, 15 hp

Arbetets titel:

Författare: NN och NN

Studentens namn och född nr: _____

Varje författare anger vad denne har gjort själv och vad författarna genomfört tillsammans (således lämnar varje student sin egen redogörelse). Använd följande rubriker:

Inledning:

Bakgrund:

Metod:

Resultat:

Diskussion (inklusive metod- och resultatdiskussion, slutsatser, praktiska implikationer och förslag till fortsatt kunskapsutveckling inom specialistsjuksköterskans kompetensområde)